

Νέο Θεσμικό Πλαίσιο
για την Κοινωνική & Αλληλέγγυα Οικονομία (ΚΑΛΟ)

ν.4430/2016 (Α' 205)

Έλενα Καλημέρη,
Δικηγόρος,
Ειδική Συνεργάτης
Γραφείο Αναπληρώτριας Υπουργού
Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Πολιτική στόχευση του νέου νόμου

❖ Η Κοινωνική & Αλληλέγγυα Οικονομία (ΚΑΛΟ) δεν εργαλειοποιείται ως όχημα για την καταπολέμηση της ανεργίας των πλέον αποκλεισμένων ομάδων,

Αλλά

❖ Αποτελεί οριζόντια στρατηγική προτεραιότητα για το μετασχηματισμό της οικονομίας στην κατεύθυνση της ικανοποίησης των κοινωνικών αναγκών και όχι της ατομικής ιδιοποίησης του κέρδους

❖ Προώθηση δίκαιων παραγωγικών σχέσεων και συνεργειών ανάμεσα στους Φορείς της ΚΑΛΟ

❖ Συλλογική διαβούλευση ανάμεσα σε δικτυώσεις και την κυβέρνηση (συνδιαμόρφωση, κοινωνικός σχεδιασμός)

❖ Ανάπτυξη Φορέων ΚΑΛΟ σε νέα πεδία, κατευθύνσεις και ενίσχυση για νέες παραγωγικές ιδέες

Διάρθρωση ν.4430/2016

Άρθρα 1-13: πλαίσιο λειτουργίας Φορέων ΚΑΛΟ

Άρθρα 14-23: Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις

Άρθρα 24-33: Συνεταιρισμοί Εργαζομένων

Άρθρο 34: Πόροι και οικονομικά κίνητρα για τις Κοιν.Σ.Επ. και τους Συνεταιρισμούς Εργαζομένων

Άρθρο 71: Υποχρέωση του Φορέα ΚΑΛΟ να συντάσσει ετήσιο οικονομικό προγραμματισμό και απολογισμό εκτέλεσης αυτού, καθώς και ισολογισμό ή/και Οικονομική Κατάσταση Αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. [4308/2014](#) (Α' 251) και να τους υποβάλλει στο Τμήμα Μητρώου.

Άρθρο 72: (τροποποίηση του Ν. [4172/2013](#)) εκπίπτει από τη φορολογητέα ύλη των Φορέων ΚΑΛΟ το 35% των ετήσιων κερδών, εφόσον αυτό καταβάλλεται στους εργαζομένους τους.

Άρθρο 73: (τροποποίηση του Ν. [3986/2011](#)): τέλος επιτηδεύματος στα 500 ευρώ ετησίως και υποχρέωση καταβολής από τον έκτο χρόνο λειτουργίας και μετά για ΚοινΣΕπ και Συνεταιρισμούς Εργαζομένων

Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία

το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων που στηρίζονται σε μία εναλλακτική μορφή οργάνωσης των σχέσεων παραγωγής, διανομής, κατανάλωσης και επανεπένδυσης,

βασισμένη στις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας,

καθώς και του σεβασμού στον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Φορείς ΚΑΛΟ

(πέραν των ΚοινΣΕπ και των Συνεταιρισμών Εργαζομένων)

οποιοδήποτε άλλο μη μονοπρόσωπο νομικό πρόσωπο, εφόσον έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα,

αα) Αναπτύσσει **δραστηριότητες συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας***.

ββ) Μεριμνά για την πληροφόρηση και τη συμμετοχή των μελών του και εφαρμόζει δημοκρατικό σύστημα λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με την αρχή **ένα μέλος μια ψήφος**, ανεξάρτητα από τη συνεισφορά κάθε μέλους.

γγ) Το καταστατικό του προβλέπει **περιορισμούς στη διανομή των κερδών του** του ως εξής:

1.ποσοστό τουλάχιστον 5% διατίθεται για το σχηματισμό αποθεματικού,

ii.ποσοστό έως 35% αποδίδεται στους εργαζόμενους του Φορέα, εκτός κι αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου iii,

iii.το υπόλοιπο διατίθεται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη διεύρυνση της παραγωγικής του δραστηριότητας.

δδ) Εφαρμόζει **σύστημα σύγκλισης στην αμοιβή της εργασίας**, κατά το οποίο ο ανώτατος καθαρός μισθός δεν μπορεί να υπερβαίνει περισσότερο από τρεις φορές τον κατώτατο, εκτός και αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης αποφασίσουν διαφορετικά. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου ισχύει και σε οποιαδήποτε μορφή σύμπραξης δύο ή περισσότερων Φορέων ΚΑΛΟ.

εε) Αποβλέπει στην ενδυνάμωση των οικονομικών δραστηριοτήτων του και τη μεγιστοποίηση της παραγόμενης κοινωνικής ωφέλειας μέσω της **οριζόντιας και ισότιμης δικτύωσης με άλλους φορείς ΚΑΛΟ**.

στστ) **Δεν έχει ιδρυθεί και δεν διοικείται άμεσα ή έμμεσα από Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή από άλλο νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.**

Συλλογική ωφέλεια: η από κοινού εξυπηρέτηση των αναγκών των μελών του Φορέα, μέσα από τη διαμόρφωση ισότιμων σχέσεων παραγωγής, τη δημιουργία θέσεων σταθερής και αξιοπρεπούς εργασίας, τη συμφιλίωση προσωπικής, οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής

Κοινωνική ωφέλεια:

- κοινωνικές υπηρεσίες γενικού συμφέροντος
- βιώσιμη ανάπτυξη (ενδεικτικά)
 - Η προστασία και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.
 - Η αειφόρος γεωργία και κτηνοτροφία, η οποία δίνει έμφαση στη διατήρηση και διάδοση απειλούμενων τοπικών παραδοσιακών ποικιλιών ή «φυλών» και στην αποτροπή διείσδυσης γενετικά τροποποιημένων οργανισμών.
 - Η τοπικά και περιφερειακά υποστηριζόμενη γεωργία ή κτηνοτροφία, που συμβάλλει στην ανάπτυξη απευθείας εμπορικών σχέσεων μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών και ενισχύει την προσβασιμότητα σε είδη πρώτης ανάγκης, ιδίως των ασθενέστερων οικονομικά ομάδων του πληθυσμού, μέσα από την απευθείας διάθεσή τους.
 - Το δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο
 - Η παραγωγή, η μεταποίηση, η προώθηση ή η διατήρηση της παραγωγικής ή πολιτιστικής κληρονομιάς κάθε τόπου.

Κοινωνικός Αντίκτυπος

η παραγόμενη συλλογική και κοινωνική ωφέλεια που κομίζει η δραστηριότητα του Φορέα ΚΑΛΟ στις τοπικές κοινωνίες σε οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό επίπεδο.

Εργαλείο Μέτρησης Κοινωνικού Αντικτύπου

το μοντέλο παρακολούθησης του κοινωνικού αντικτύπου, που ο κάθε φορέας δύναται να συμπληρώνει με σκοπό τη βελτίωση των διαδικασιών λειτουργίας του και την ενδυνάμωση των δραστηριοτήτων του.

Υποχρεώσεις Φορέων ΚΑΛΟ

Τήρηση Μητρώου Εθελοντών, στο οποίο καταγράφονται τα μη μέλη, που λειτουργούν ως εθελοντές και υποστηρίζουν τις δράσεις του Φορέα.

Εθελοντική εργασία μη μελών, έχουμε εφόσον:

α. Από την εθελοντική δράση δεν παράγονται άμεσα έσοδα για το Φορέα.

β. Η δράση έχει προαποφασισθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο ή τη Διοικούσα Επιτροπή του Φορέα. Η απόφαση, η πρόσκληση και το πρόγραμμα της δράσης που θα γίνει χρήση εθελοντών καταγράφονται σε πρακτικό, το οποίο προδημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Φορέα.

Ετήσια αποστολή οικονομικών στοιχείων (Ν. 4308/2014, Δ.Λ.Π.), απολογισμού και προγραμματισμού στο Μητρώο ΚΑΛΟ, αλλιώς ο Φορέας θεωρείται αδρανής και διαγράφεται από το Μητρώο.

Εφόσον, από το δεύτερο χρόνο λειτουργίας τους παρουσιάζει **τζίρο άνω των 26.000**, υποχρεούται να έχει/προσλάβει τουλάχιστον έναν εργαζόμενο πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης ή δύο εργαζόμενους μερικής απασχόλησης.

Επιπρόσθετα για τις ΚοινΣΕπ:

Το ποσοστό των ακαθαρίστων εσόδων από τις δραστηριότητες που προέρχεται από Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 65% των συνολικών εσόδων της υπολογιζόμενου σε τριετή βάση, με την εξαίρεση των ΚοινΣΕπ ένταξης.

Κάθε μέλος εθελοντής μπορεί να προσφέρει τις υπηρεσίες του στην ΚοινΣΕπ μέχρι και 16 ώρες ανά εβδομάδα.

Ο αριθμός των εργαζομένων μη μελών δε μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 40% του συνόλου των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ.. (για εποχικές ανάγκες (6 μήνες) μπορεί να φτάνει το 50%, κατόπιν απόφασης του Μητρώου)*

*αντίστοιχη πρόβλεψη και στο Συνεταιρισμό Εργαζομένων

Υποστηρικτικά Μέτρα

- Ψηφιοποίηση του Μητρώου ΚΑΛΟ
- Συμμετοχή στο Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας, το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του άρθρου δεύτερου του Κεφαλαίου Α' του Ν. 3912/2011 (Α' 17) και μπορεί να υπάγονται στις διατάξεις του Ν. [3908/2011](#) (Α' 8).
- Συμμετοχή σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας και σε προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για τη στήριξη της εργασίας.
- Παραχώρηση χρήσης κινητής και ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ν.Π.Ι.Δ.φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, με απόφαση του διοικητικού τους.
- Δυνατότητα να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων κοινωνικής ωφέλειας που αναφέρονται στους καταστατικούς σκοπούς τους, με αντισυμβαλλόμενους το Δημόσιο ή φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού.
- Δυνατότητα να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς (αρ.20, ν4412/2016).
- Το 35% των ετήσιων κερδών, εφόσον αυτό διανέμεται στους εργαζομένους τους, εκπίπτει από τη φορολογητέα ύλη.

Ειδικότερα, οι ΚοινΣΕπ και οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων απαλλάσσονται από το φόρο επιτηδεύματος για τα 5 πρώτα χρόνια και από τον 6^ο χρόνο καταβάλουν 500 ευρώ.

Οικονομικές συμπράξεις Φορέων ΚΑΛΟ

Με τη σύσταση κοινοπραξιών, δευτέρου ή ανωτέρου βαθμού συνεταιρισμών, ευρωπαϊκών συνεταιρισμών ή ευρωπαϊκών ομίλων και δικτύων οικονομικής συνεργασίας με διακριτή νομική προσωπικότητα.

Τα καταστατικά των συμπράξεων οφείλουν να είναι σύμφωνα με τα γενικά κριτήρια των Φορέων ΚΑΛΟ, πλην τον περιορισμό στη διανομή των κερδών.

Κατόπιν απόφασης των Γενικών Συνελεύσεων των συμπραττόντων Φορέων.

Μέλη φυσικά πρόσωπα μόνο εφόσον είναι εργαζόμενοι των οικονομικών συμπράξεων.

Δεν επιτρέπονται συναλλαγές μεταξύ της σύμπραξης και των μελών των Φορέων που την απαρτίζουν.

Ενώσεις Φορέων ΚΑΛΟ

Σκοπός της είναι η προαγωγή και διάδοση των δραστηριοτήτων συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας των μελών της, η ανάπτυξη των αρχών της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και δε δύναται να έχει εμπορική ιδιότητα.

Αναπτύσει δραστηριότητες

- εκπροσώπησης,
- βοήθειας και προστασίας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμβουλευτικές υπηρεσίες, οικονομική, νομική και τεχνική βοήθεια, έλεγχος,
- επίλυσης διαφορών,
- υποστήριξη ίδρυσης νέων ή ανάπτυξη των υφιστάμενων Φορέων ΚΑΛΟ.

10 τουλάχιστον Φορείς ΚΑΛΟ, χωρίς κλαδικό ή γεωγραφικό περιορισμό, κατόπιν αποφάσεων Γενικών Συνελεύσεων των Φορέων.

Το ΔΣ αποφασίζει σύμφωνα με την αρχή ένα μέλος μία ψήφος.

Εθνική Επιτροπή για την ΚΑΛΟ
(κοινωνικός διάλογος)

Διακυβερνητική Επιτροπή
(οριζόντιος συντονισμός)

Συμμετέχοντες:

- ΕΛ.ΣΤΑΤ.
- ΟΑΕΔ
- Κ.Ε.ΔΕ
- Εν.Π.Ε.
- Ε.Σ.Α.με.Α.
- Γ.Σ.Ε.Ε.
- Πρόεδρος της Συνόδου Πρυτάνεων,
- Πρόεδρος συνόδου Α.Τ.Ε.Ι.
- Ε.Κ.Ε.
- Π.Ο.ΚΟΙ.Σ.Π.Ε.
- ένας εκπρόσωπος κάθε Ένωσης Φορέων ΚΑΛΟ

Ειδική Γραμματεία ΚΑΛΟ

(διοικητικός συντονισμός)

Τμήμα Πολιτικών

Τμήμα Ανάπτυξης Διακρατικών Συνεργασιών και
Δικτύωσης.

Τμήμα Έρευνας και Μελετών

Τμήμα Μητρώου Φορέων

Τμήμα Παρακολούθησης και Ελέγχου

Συνοψίζοντας...

- ✓ Η Εργασία και οι Εργαζόμενοι στο επίκεντρο της ΚΑΛΟ

(Συνεταιρισμοί Εργαζομένων, φορολογικά και ασφαλιστικά κίνητρα, σχέση τζίρου εργασιακής δαπάνης, ποσόστωση εργαζομένων μη μελών, μέρος των κερδών επιστρέφεται στους εργαζόμενους)

- ✓ Διαφάνεια στη λειτουργία των Φορέων ΚΑΛΟ

(ψηφιοποιημένο Μητρώο, υποχρεώσεις δημοσιότητας, όχι κρατικοδίαιτα μορφώματα)

Θεσμική συγκρότηση και ανανέωση οικοσυστήματος ΚΑΛΟ

- ✓ Δικτύωση και οικονομική συνεργασία των Φορέων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος της ΚΑΛΟ
- ✓ Δημόσια Συζήτηση – Κυβερνητικός Συντονισμός

Σας ευχαριστώ,

Έλενα Καλημέρη

hkalimeri@mou.gr

210-3747928